

Batzorde Parekidea: 72564 E • Lege Gordailua: SS 800/90 I ISSN 1134-640X
OJDk IKUSKATURIKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE • Kontseilu Editorialeko Zuzendaria:
JOAN MARI TORREALDAI • Kontseilari Ordezakaria: INAKI URÍA • Zuzendaria: MARTXEL
OTAMENDI • Gerentea: FERNANDO FURUNDARENA • Publizitatea: MARI JOSE SARASA.

Egunkaria

Osteguna, 1996ko apirilaren 18a
VII. urtea / 1.662. zenbakia

HELBIDEAK: Egoitza Nagusia: Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain • 300222 / Erredakzio faxa:
300255 / Publizitateko faxa: 300707 • Araba: San Antonio, 20-1. ezker / 01005 Gasteiz / 233872 / Faxa:
233873 Publizitatea: 13 19 65 • Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) 31011 Iruñea /
178078-79 / Faxa: 178077 / Publizitatea: 176686 • Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. Lezkerra / 48003 Bilbo
/ 4104046 / Faxa: 4103715 / Publizitate Orokorra: 4103855 / Publizitate Lokala: 4103846 • Lapurdi:
Nafarroa Beherea, Zuberoa: Pannecau 14, 1/503 Posta kutxatila, 64100 Baiona / 59593575 / Faxa: 59257511.

ZAKILIXUT

© Olariagak

ESKERRAK RIMBAUD EZ DEN NITAZ GALDEZKA ETORRI...

ganbaratik

♦♦ Jose Luis Aizpuru

Papar handiak

► Ez dut ezer betaurreko zabal, ile zuri eta papar handien kontra, baina deskripzio hori duen Espainiako Hizkuntza Akademiako kideren bat egunkariaren batean ikusten dudan bakoitzean, sentsazio berdintsua sumatzen dut. Batetik, morboarekin nahasturiko jakinmina, 'ea zer *boutade* bota duen oraingoan espainolaren defentsore sutsuak'; eta bestetik, poza, bere espainiar-tasuna behin eta berriz aldarrikatzen duen bakoitzean, nire euskalduntasuna gero eta tin-koago sendotzen baita.

«Gaur egun nazionalismoen arazoa dugu eta hauek dakarten hizkuntzaren atzeratzea; are gehiago, zenbait erregiotan espainolak duen desagertzeko arriskua nazionalismoen ondorio garbia da». Rafael Lapesa 88 urteko akademiko espainiarrenak dira hitz horiek eta irakurtzen ari naizen bizkitartean, bere itxura irudikatu dut nire buruan: ile zuria, betaurreko zabalak eta papar handia.

«Gaztelaniak Ameriketara lortu eta lortuko duen zabal-tzea Espainian etorkizunean izango duen ezjakintasunarekin kontrajarririta dago; zatikatzeko arriskuan dagoen Espainian». Lapesa jakintsua gustura agertzen da «Ameriketako indioek ere gaztelania geroz eta gehiago» erabiltzen dutelako eta Amerika delako espainolaren mandio aberatsa. Baina ezin du inolaz ulertu eta onartu Katalunian, adibidez, katalanaren aldeko apustu garbia egiten denean.

Guzti honetan kezkatzen nauena da papar handi hauek euskara eta Euskal Herria ez dutela inoiz erabiltzen euren adibideetarako, eta bai, ordea, katalana. Hala balitz bide zuzenetik goazela erakutsiko bailiguke. ►

«Gu gara masoiak»

■ Otaola gasteiztarrek masoneria gizarteratu du 'Masonería' hoy libururekin

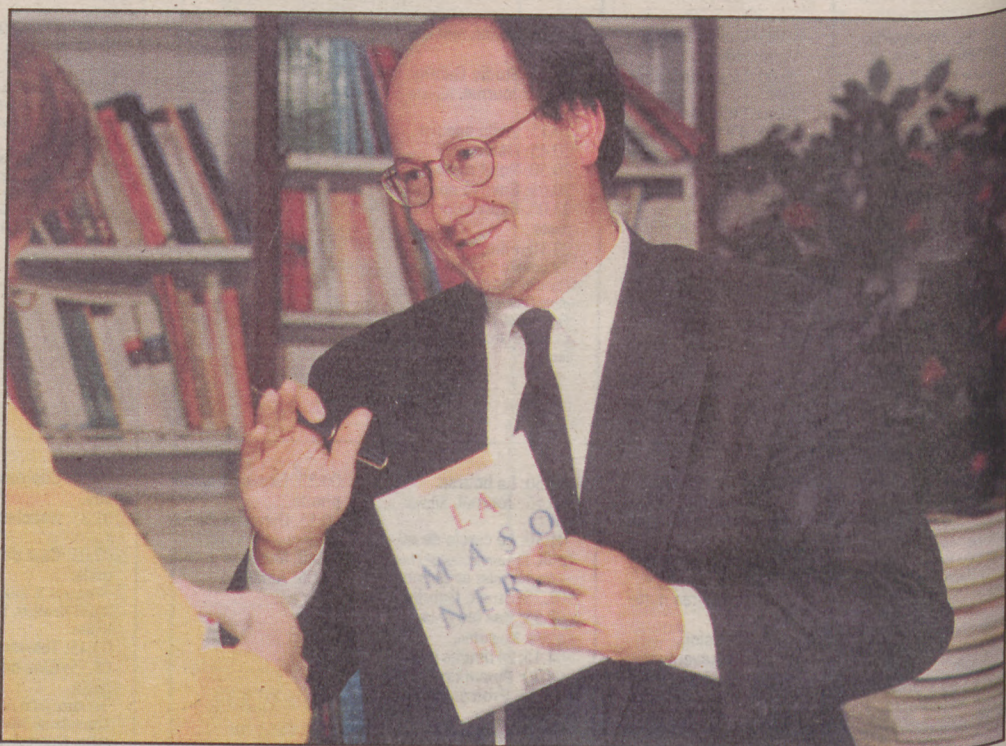
ASTEARTEKOA ez zen liburu baten aurkezpen hutsa izan. Liburua bera ere ezin esan daiteke liburu arrunta zenik. Gasteizko Axular liburudenda hurbildu zirenek ondo baino hobeto zekiten hori. Urte eta mendeetan zehar, han eta hemen morbo eta okultismoaren atzean ezkutaturik egon behar izan duen masoneria gizarteari «kaixo» esan zion Javier Otaolaren *Masonería hoy* (Masoneria gaur) liburua aurkezpenarekin. Eta han ziren herritarrek behar bezalako ongi etorria emateko. Idazleak, politikoak, intelektualek... Aurpegi ezagun ugari, Fernando Buesa eta kide sozialistak tartean. Baita begiluze ugari ere.

Erloju-orratzek arratsaldeko zortziak jota zirela gogoratu zutenean, Luis Haranburu Altuna editoreak, liburuari baietz esaten ausartu zenak, ekin zion aurkezpen saioari. Baina, hasi, ebatura batekin hasi zuen, asteartean bertan zendu zen Joseba Jakari azken agurra emanetz. Hori egin ondoren, hitza eta mikrofonoa eskaini zizkion autoreak hitzaurrerako aukeratu zuen Mario Onaindiari.

Ekitaldiak falta zuen tonu metafisiko apartaz bustitzeaz arduratu zen Onaindia. Bere ohiko hitz-jario horietako batean, Erdi Aroko zaldunak eta gaur egungo hiruretako albistegiak parekatu zituen, Otaolaren liburuak bere baitan sortutako eragin positiboa ezin hobeki azalduz. Amaitzeko, egungo demokrazietan masoneriaren partehartzea aldarrikatu zuen, jesuiten edota ilustratuen antzeko lan bideratzailea egin dezakeelako.

Manuel Iradier logia

«Masoiak gara, baina ikus dezakezuenez ez gara hain arraroak». Gasteizko Manuel Iradier logiako Juan Martin presidente edo *bene-able*-a masoien abokatu defendatzaile bilakatu zen, ikusleen artean izan zitezkeen susmo txarrak al-

Egungo demokrazietan
masoneriaren
partehartzea aldarrikatu
zuten, jesuiten edota
ilustratuen antzeko lan
bideratzailea egin
dezakeelako

dendu nahian. «Nazismo, frankismo edota bestelako diktaduretan jazarriak izan bagara, ez al du horrek gure alde nahikoa esaten?». Hitzetik hortzera erabili zituen Martinek «demokrazia, justizia, tolerantzia eta askatasuna». Hitz horiek dute lehentasuna beraien Metodo eta hiztegian.

Baina arratsaldeko izarra Javier Otaola idazlea izan zen. Lauren artean urdurien zegoen, mintzatzeko irrikitan. Izan ere, 15 urte behar izan ditu liburu hau idazteko sortu zitzaizkion gogoetak papereratu

orduko. «Egun batean erabaki nuen nahikoa idatzi nuela eta halaxe bukatu nuen liburu». Eta pozik eta harro bukatu. Liburuak, masoneriaren barnean edota kanpoan daudenentzat baliagarri izatea zuen helburu, eta lehen emailtzak herenegun bertan ikusi zituen. «Pozten nau Mario Onaindiarengan hain eragin ona lortu izanak. Nere baitan behintzat, esan diezazueket, gauza asko argitu dituela liburuak».

Masoneria zer den azaltzea ez zuten lortu. Ez ziren hurbildu ere egin, zenbait ikusleren etsi aurpegi ikusita. Baina zerbait lortu zuen Otaolak, ikusle askok, pozik, liburuak erosi baitzuen. Hantxe utzi genuen autoreak, Ipar Amerikako filmeetan agertzen ohi diren bezala, han eta hemen sinatzen. Astearteko topaketa ez da historiara pasatuko; ez behintzat mundu modernoaren historiara. Baina masoneriaren historiara pasatuko den, horixe beraiek bakarrik dakite.

Asier P. de Karkamo

GASTEIZ

Masoi gisa
igarotako
hamabost
urteetan
izandako
burutazioak
bildu ditu
Javier Otaolak
liburuan,
masoi diren-
tzat eta ez
direnentzat
lagungarri
izan daitezen.

JOSEBA
OLALDE